Østfold fylkeskommune

ORIENTERING FRA FYLKESKONSERVATOREN OM:

TILSKUDDSORDNINGER FOR BEVARING AV FREDEDE OG VERNEVERDIGE BYGNINGER OG ANLEGG I ØSTFOLD

Fylkeskonservatoren forvalter to ordninger:

1.) Statlige midler fra Riksantikvaren til istandsetting av bygninger og anlegg som er fredet etter Kulturminneloven.
Ordningen gjelder også midler til bygninger og anlegg som knytter seg til kystkulturen, men som ikke er fredet. (Fartøyvern omfattes ikke av denne ordningen). Tilskuddene kan bare gis til private eiere, herunder private stiftelser, og til bygninger som står på sitt opprinnelige sted. Riksantikvaren fordeler tilskuddene etter innstilling fra Fylkeskonservatoren.

2.) Fylkeskommunale midler til istandsetting av andre verneverdige bygninger og anlegg.
De siste årene har Fylkeskonservatoren disponert et årlig budsjett på noe over 600 000 kr. Tilskudd har oftest vært i størrelsesorden kr. 20 - 40 000.-

Søknadsfrist for begge ordninger
15. november hvert år. Begge ordninger har et likelydende **søknadsskjema** som kan lastes ned fra våre nettsider. Hvis ønskelig, kan det også sendes i posten.

Om søknadsskjemaet
Søknadssum:
Det beløpet man søker. Det må tas høyde for egenandel. Mer om det under neste punkt.

Totalkostnad:
Gjelder den totale kostnaden for det som omsøkes i det året man søker for. Hvis imidlertid et prosjekt skal gå over flere år, gjøres det rede for det i vedleggene. Det forventes alltid en egenandel fra eiers side. Det kan være egne midler og/eller lån, verdi av egne materialer og egeninnsats som beregnes kr. 200,- pr. time. Alt dette gjelder i så fall som en del av den totale kostnaden. Tilskuddsordningene er i utgangspunktet ment for merutgifter ved å ta antikvariske hensyn i forbindelse med et prosjekt.

Søkes andre instanser om støtte til samme prosjekt?
Skriv i så fall hvilke instanser det gjelder. Hvis det gis tilsagn om tilskudd fra flere av disse, må eier/søker gjensidig opplyse disse instanser om dette.

Formelle vilkår, tilsagnets varighet, bortfall og krav om tilbakebetaling. Innsynsrett
Generelt, for begge ordninger: Den som får tilsagn om tilskudd, må undertegne en aksept av vilkårene og oppgi kontonummer som tilsagnet skal utbetales til. Utbetaling skjer i utgangspunktet etterskuddsvis, etter at arbeidene er utført og dokumentert. Unntak kan være store prosjekter der det kan foretas delutbetalinger. Allerede igangsatte eller avsluttede tiltak kan ikke påregne støtte. Alle tilsagn om, og/ eller utbetaling av enhver form for tilskudd, gis med forbehold om rett til innsyn for fylkeskommunen.

Tilsagnets varighet. Gjelder både statlige og fylkeskommunale midler
Tilsagn om tilskudd gjelder ut det kalenderåret tilsagnet blir gitt og året etter. Når det gjelder statlige midler, vises det til Riksantikvarens "Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet, Kap 1429, post 72". www.ra.no Innen **1. november** i det året tilsagnet blir gitt, må Fylkeskonservatoren v/ antikvar Roar Murtnes varsles om hvorvidt det omsøkte tiltaket blir ferdig eller ikke. Er det ferdig, sendes anmodning om utbetaling av tilskuddet vedlagt dokumentasjon med foto. Kopier av kvitteringer på medgåtte utgifter legges ved. Befaring kan være aktuelt gjennom hele prosessen, også før utbetaling av tilskuddet.

Hvis tiltaket ikke blir ferdig, varsles Fylkeskonservatoren innen **1. november**, og tilsagnet kan bli overført til året etter. Dersom ikke alle arbeider blir ferdig innen fristen, kan det søkes om delvis utbetaling for det som er utført. For øvrig er en henvist til ny søknad for det derpå følgende året. Utsettelser kan ikke gis. Det er derfor viktig å sette opp en realistisk fremdriftsplan i søknaden. Dersom det blir klart for søkeren at prosjektet ikke kan gjennomføres innen fristen (på to år), må Fylkeskonservatoren varsles snarest, slik at midlene evt. kan omdisponeres til andre prosjekter. For større tiltak kan det være aktuelt å søke om tilskudd til delprosjekter.

Tilsagnet kan helt eller delvis bortfalle dersom arbeidene er utført i strid med forutsetningene. Utbetalt tilskudd kan helt eller delvis kreves tilbakebetalt dersom det senere utføres arbeider som er i strid med tilsagnet eller evt. vernebestemmelser.

Om saksbehandlingen (begge ordninger)
Behandlingen er avhengig av at søknaden er kommet innen søknadsfristen, og er fullstendig mht. opplysninger og dokumentasjon. Ufullstendig søknad vil medføre avslag eller retur uten behandling. Svar på søknad kan forventes senest i løpet av mars måned året etter.

Generelle prinsipper for antikvarisk forsvarlig bygningsvern
Disse prinsippene forutsettes fulgt ved utførelsen av arbeidene, og er å anse som en del av vilkårene for tilskuddet. Avvik kan medføre bortfall av tilsagn:

- Bevare mest mulig av bygningens opprinnelige bygningselementer og foreta så lite forandringer som mulig.
- Foreta reparasjoner fremfor hel utskifting.
- Bygning eller anlegg skal forbli mest mulig uforandret, evt. tilbakeføres til en omforent tilstand.
- Bruke materialer, håndverksteknikker og farger som opprinnelig har vært anvendt.

Noen praktisk viktige eksempler på riktig bruk av materialer og teknikker

- Komposisjons- eller oljebasert maling (ikke plastbasert) til trehus.
- Kalk- eller silikatbasert maling og puss (ikke plast- eller sementbasert) på murhus.
- Høvlet panel (med evt. opprinnelig profilering), ikke uhøvlet, der det tidligere er brukt høvlet panel.
- Takrenner i sink eller kobber, ikke plast. (Stålrenner kan aksepteres i enkelte tilfeller).
- Takstein av tegl, ikke sement.
- Vinduer som så vel i form, dimensjon, materialbruk og åpningsmåte er lik de opprinnelige, eller i samsvar med en omforent tilstand som bygningen skal tilbakeføres til.
- Skraping av panel og annen treoverflate, ikke sandblåsing.

Rådgivning hos Fylkeskonservatoren og andre
Så langt kapasiteten tillater det, vil Fylkeskonservatoren gi råd om materialvalg og bygningstekniske løsninger. I noen grad kan det også henvises til arkitekter og håndverkere med erfaring innen bygningsvern, og til produsenter som leverer materialer og bygningsdeler til dette formål. Slike spørsmål kan tas opp med antikvar/sivilarkitekt Rolv-Atle Bråten, tlf 69 11 75 41, e-post rolbra@ostfoldfk.no Administrative spørsmål tas opp med antikvar Roar Murtnes, tlf 69 11 75 39, e-post magmur@ostfoldfk.no Eventuelle besøk avtales på forhånd.

Ved noen av museene, og hos Teknisk etat i noen kommuner, finnes kompetanse på antikvarisk bygningsvern. Fredrikstad kommune har utarbeidet en byggeskikkveileder, som med lokale eksempler viser typiske trekk ved byggeskikken i ulike tids- og stilperioder. Henvendelse kommunens plan- og miljøseksjon, tlf 69 30 60 00.

Fortidsminneforeningen selger informasjonshefter om ulike tema innen feltet. Henvendelse tlf. 23 31 70 70. Nettadr: www.fortidsminneforeningen.no

Riksantikvaren, tlf. 22 94 04 00, har utarbeidet en serie med hefter om bygningsvern som kan lastes ned elektronisk fra www.ra.no

Dokumentasjon av bygningers tidligere utseende
Innenfor de gamle byområdene, og i tettsteder hvor bygningsloven gjaldt før 1964, kan tegninger og bygningsbeskrivelser finnes i kommunens byggesaksarkiv. Materialet kan gå tilbake til ca 1900. Eldre fotografier kan finnes i arkivene til Halden historiske Samlinger, Fredrikstad Museum og Sarpsborg kommune (for de respektive byene), i Østfoldmuseet - Østfold fylkes billedarkiv og i lokale samlinger. For noen bygninger og anlegg finnes dokumentasjon i Fylkeskonservatorens arkiv.

ANDRE TILSKUDDSORDNINGER:

Norsk Kulturminnefond
Det gis tilskudd både til fredete og verneverdige bygninger. Det legges nå om til bare én søknadsfrist pr. år som vil bli 1. november. Første gang blir 1.11.2011 for tilskudd for 2012, deretter 1.11.2012 for tilskudd for 2013 osv. Private eiere og frivillige organisasjoner kan søke. Kommuner kan søke i saker som kommer allmennheten til gode. Det forutsettes minimum 30 prosent privat medfinansiering i det enkelte prosjekt. For øvrig vises til Kulturminnefondets vedtekter.
For mer info:
Norsk Kulturminnefond
Postboks 253
7361 Røros
Tlf: 73 10 36 00
E-post: post@kulturminnefondet.no
Nettadr: www.kulturminnefondet.no

Landbrukets SMIL-midler
SMIL står for ”Spesielle miljøtiltak i landbruket”, som også kan omfatte bygningsvern. For nærmere informasjon vises til landbrukskontoret i den enkelte kommune.

Norsk Kulturarv
På deres nettsider kan vi lese følgende:
”Norsk Kulturarv er ein ideell stiftelse som har som formål å bidra til vern av kulturarven gjennom berekraftig bruk. Stiftelsen har som motto: *Vern gjennom bruk”*
De siste årene har Norsk Kulturarv hatt en aksjon som har blitt kalt ”Ta et tak”, der tilskudd har blitt gitt til istandsetting av tak på verneverdige bygninger.
For mer info:
Norsk Kulturarv
Vågåvegen 35
2680 Vågå
Tlf.: 61 21 77 20
E-post: post@kulturarv.no
Nettadr: www.kulturarv.no

Stiftelsen UNI
Denne allmennyttige stiftelsen gir tilskudd bl.a. til kulturminner. Oftest, men ikke utelukkende, til brannsikring. Det er ingen faste søknadsfrister.
For mer info:
Stiftelsen UNI
Bogstadveien 30
0355 Oslo
Telefon: 23 36 60 60
Telefax: 22 20 04 10
E-post: uni@stiftelsen-uni.no
Nettadr: www.stiftelsen-uni.no

Sparebankstiftelsen DnB NOR
Sparebankstiftelsen har to årlige søknadsfrister: 15. februar og 15. september. Det søkes direkte på nettet. Kulturminner er et prioritert formål i 2011. På nettsidene kan man lese bl.a.:

"Vi ønsker at midler fra oss skal gå til tiltak som har verdi over tid, og som kommer mange til gode. Vi ser etter prosjekter som gir langvarig nytte, heller enn kortvarige arrangementer."

Det gjøres et poeng av dugnadsvilje og frivillig engasjement.

For mer info:
Postadresse:
Sparebankstiftelsen DnB NOR
Postboks 555 Sentrum
0105 Oslo

Besøksadresse:
Øvre Slottsgate 3, 0157 Oslo

E-post: post@sparebankstiftelsen.no
Nettadr: www.sparebankstiftelsen.no

Revidert 18.8.2011